

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SÜRELİDİR

Sayı : 15671364-610- 0711
Konu : 7/1930 sayılı
yazılı soru önergesi

21 / 3 / 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) TBMM Başkanlığı'nın 15/2/2016 tarihli ve 43452547-120.00.07-18961 sayılı yazıları.
b) Başbakanlığın 17/2/2016 tarihli ve 31853594-610-2-471-500 sayılı yazıları.

İlgi yazı eki Muğla Milletvekili Akın Üstündağ tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 7/1930 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, T.C. Merkez Bankası'nın yazısı ekte sunulmaktadır.
Bilgilerine arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Başbakan Yardımcısı

Ek: TCMB'nin 10/3/2016 tarihli ve
30036/301137 sayılı yazısı ve ekleri (3 sayfa)

Dağıtım:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

10 Mart 2016

İDARE MERKEZİ

ANKARA, ...

Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz:

B.02.2.TCM.0.00.00.00-610/30036

Konu: Soru önergesi

301137

T.C. BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(Sayın Mehmet ŞİMŞEK)
ANKARA

İlgi: 18.02.2016 tarih ve 15671364-610-0481 sayılı Evrak Akış ve Talimat Formu.

İlgide kayıtlı yazı ekinde Bankamıza ulaşan Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın 7/1930 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bankamız değerlendirmesi ilişkide yer almaktadır.

Bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
İdare Merkezi

Erdem BAŞÇI
Başkan

Mehmet YÖRÜKOĞLU
Başkan Yardımcısı

Ek: 1 (2 sayfa)

T.C.	
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI	
TARİH:	10.3.2016
SAYI:	0711

MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN AKIN ÜSTÜNDAĞ'IN
7/1930 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI DEĞERLENDİRMESİ

10 Aralık 2014 tarihinde yayımlanan “2015 Yılı Para ve Kur Politikası” başlıklı temel politika metninde belirtildiği gibi, 2015 yılı için enflasyon hedefi Hükümetle beraber yüzde 5 olarak belirlenmişti. Bununla uyumlu olarak 2015 yılının ilk Enflasyon Raporu’nda (ER 2015/I) yılsonu için öngörülen enflasyon tahmininin orta noktası yüzde 5,5 olarak belirtilmişti. Ancak, yıl içinde söz konusu tahmine ilişkin varsayımlarda gözlenen sapmalar ve enflasyon dinamiklerini etkileyen gelişmeler sonucunda yılsonunda enflasyon yüzde 8,81 düzeyinde gerçekleşmiş ve hedefin belirgin olarak üzerinde kalmıştır. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (Merkez Bankası) Kanunu’nun 42. maddesi uyarınca, enflasyonun hedeften sapmasının nedenleri ile hedefe ulaşmak için alınan ve alınması gereken önlemler Hükümete yazılı olarak Açık Mektup şeklinde iletilmiştir.¹

2015 yılında enflasyonun hedefin üzerinde gerçekleşmesinde etkili olan temel unsurların başında döviz kurunda kaydedilen birikimli artışlar ve gıda fiyatlarının yüksek seyri gelmektedir. Gerek gıda gerekse döviz kuru kaynaklı baskıların geçmiş dönemlere kıyasla uzun sürmesi, doğrudan etkilerin yanında beklentileri de olumsuz yönde etkileyerek enflasyon eğilimini güçlendirmiştir. TÜFE enflasyonunun yüksek seyri başta hizmetler olmak üzere geriye dönük endeksleme davranışının güçlü olduğu gruplarda enflasyonun yüksek seviyede kalmasına yol açmıştır.

Küresel para politikalarına dair belirsizliklerin arttığı 2013 yılının ortalarından itibaren gelişmekte olan ülke para birimlerinde belirgin değer kayıpları yaşanmıştır. Bu görünümün 2015 yılında da sürmesine ek olarak iç belirsizliklerin de etkisiyle 2015 yılında Türk lirası döviz kuru sepeti karşısında yaklaşık yüzde 20 değer kaybetmiştir. Değer kaybının doğrudan

¹ 27 Ocak 2016 tarihli Açık Mektup metninin tamamı

<http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TCMB+TR/TCMB+TR/Main+Menu/Yayinlar/Temel+Politika+Metin/eri/Acik+Mektuplar>
adresinde yer almaktadır.

(birincil) etkileri temel mal fiyatları kanalıyla çekirdek enflasyon üzerinde belirgin biçimde izlenmiştir. Nitekim temel mallar 2015 yılsonu itibarıyla TÜFE enflasyonuna en yüksek katkı yapan alt grup olmuştur.

Döviz kurunda gözlenen artışların birikimli olarak yüksek bir düzeye ulaşması, gıda ve hizmet gruplarında da etkisini göstermiştir. Beklentiler ve fiyatlama davranışındaki bozulmayla birlikte bu grupların enflasyonunda Türk lirasındaki değer kaybının ikincil etkileri de izlenmiştir. Başta uluslararası petrol fiyatları olmak üzere ithalat fiyatlarındaki belirgin düşüşe rağmen, döviz kuru gelişmelerinin enflasyona etkisi 2015 yılsonu itibarıyla yaklaşık 3 puana ulaşmıştır.

Enflasyonun öngörülen seviyenin üzerinde kalmasında bir diğer etken olan gıda grubu yıllık enflasyonu yüzde 10,9 ile hedefle uyumlu düzeylerin oldukça üzerinde gerçekleşmiştir. Gıda fiyatları yıl genelinde yemek hizmetleri kanalıyla hizmet enflasyonunu da olumsuz yönde etkilemiştir.

Sonuç olarak, para politikasındaki sıkı duruş ve alınan makroihtiyati tedbirlerin katkısıyla yurt içi talep ve kredi büyümesinin kontrol altında tutulduğu 2015 yılında ithalat fiyatlarında gözlenen belirgin azalışa rağmen enflasyonun hedefin üzerinde gerçekleşmesinde döviz kuru ve gıda fiyatlarındaki gelişmeler ile beklentilerdeki bozulmaya bağlı olarak enflasyon eğiliminin güçlenmesi belirleyici olmuştur.

Son yıllarda yaşanan önemli dış şoklara rağmen, uygulanan politika çerçevesi enflasyon ve enflasyon beklentilerindeki bozulmayı sınırlı seviyelerde tutabilmiştir. Geline noktada fiyat istikrarına ulaşıldığını ifade etmek mümkün değildir. Enflasyon hedeflemesinde elde edilen on yıllık tecrübe enflasyonla mücadelenin kolektif bir çaba gerektirdiğini göstermiştir. Kamu gelirler ve ücret politikaları ile gıda fiyatlarına dair yapısal unsurlar enflasyonla mücadelenin önemli bir parçasıdır. Ayrıca, basiretli borçlanmaya yönelik makroihtiyati önlemler de dengeli büyümeye katkı vermek yoluyla enflasyonla mücadele için elverişli bir zemin oluşturmaktadır. Dolayısıyla, enflasyonun yüzde 5 hedefine kalıcı olarak indirilebilmesi için bütün kurumların son yıllarda gösterilen çabayı kararlı bir duruşla sürdürmesi önem taşımaktadır.